

Lausunnon antaminen oikeusministeriölle ehdotuksesta ulosottovirastojen toimipaikoiksi

203/00/04/00/2012

KH § 88

Asian valmistelija: Raija Rissanen kunnanjohtaja, gsm 044 743 2217

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne ehdotuksesta oikeusministeriön asetukseksi ulosottovirastojen toimipaikoista.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään keskiviikkona 16.5.2012.

Ulosottovirastojen toimipaikoista säädetään 1.1.2008 voimaan tulleella oikeusministeriön päätöksellä 27.9.2007/866. Päätöksen mukaan ulosottovirastoilla ja maakunnanvoudinvirastolla on yhteensä 178 toimipaikkaa, jotka jakautuvat 22 päätoimipaikkaan ja 156 sivutoimipaikkaan. Osa virastojen sivutoimipaikoista toimii ns. päivystystoimipaikkana, jossa ei ole vakituisesti henkilöstöä, ja jossa on mahdollisuus vastaanottaa asiakkaita tiettyinä aikoina tai tarvittaessa.

Nykyinen tiheä toimipaikkaverkko ei vastaa oikeusministeriön käsityksen mukaan kansalaisten asiointitarvetta eikä ulosottolaitoksen toiminnallisia tarpeita ja on ylimitoitettu suhteessa nykypäivän palveluntarpeeseen.

Ulosottokaaren 1 luvun 12 § 1 momentin mukaan Valtakunnanvoudinviraston tulee erityisesti huolehtia ulosottolaitoksen palvelujen alueellisesta saatavuudesta. Lain esitöiden mukaan viraston tulee huolehtia siitä, että oikeusministeriön asetuksessa määrättyissä toimipaikoissa on saatavilla riittävästi ulosoton palveluja.

Yhteydenotot viranomaisten ja velallisten välillä tapahtuvat pääsääntöisesti postin tai puhelimen välityksellä. Tarvittaessa henkilökohtaiset tapaamiset tapahtuvat yleensä ennalta sovitussa paikassa ja ennalta sovitusti. Tässä esityksessä on lähdetty siitä, että satunnaisen asioinnin ulosottoviranomaisen luona tulee olla mahdollista. Tarvittaessa asiointi voidaan hoitaa siten, että kihlakunnanulosottomies matkustaa tapaamaan velallista ennalta sovittuun paikkaan, esimerkiksi yhteispalvelupisteen toimitilaan.

Velkojien asioinnin kannalta ulosoton toimipaikkaverkolla ei ole merkitystä, koska velkojilla on ulosottomenettelyssä harvoin tarvetta tavata ulosottoviranomaisia. Sähköisen asioinnin merkitys velkojien ja ulosoton välisessä kanssakäymisessä on kasvava. Sähköistä asiointia on laajennettu viimeksi kesäkuun 2011 alussa, jol-

lolin ulosoton sähköinen hakeminen internetin kautta on tullut mahdolliseksi.

Toimipaikkojen säilyttämiseen tai niistä luopumisen perusteita on arvioitu tässä esityksessä seuraavin kriteerein:

1. Palveluntarve
 - a. Väestökehitys
 - b. Asiakaskäynnit
 - c. Ruotsinkieliset palvelut
2. Maantieteelliset etäisyydet
3. Julkiset liikenneyhteydet

Muutosehdotukset Päijät-Hämeen ulosottovirastossa:

Viraston toimialueella on 11 kuntaa, joissa oli vuoden 2010 lopussa yhteensä 201 756 asukasta. Alueen asukasmäärä on kasvanut noin 2 % viimeisten kymmenen vuoden aikana. Alueen kunnista Hollola, Lahti, Nastola ja Orimattila ovat olleet väestömäärältään kasvavia. Muiden kuntien väestö on vähentynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana. Alueen asukkaista yli puolet asuu Lahdessa. Alueen kaikki kunnat ovat suomenkielisiä.

Virastolla on tällä hetkellä viisi toimipaikkaa: Lahti (päätoimipaikka), Asikkala, Heinola, Kärkölä ja Orimattila. Lahdessa työskentelee 44, Heinolassa 6 ja Orimattilassa 2 viranhaltijaa. Asikkalassa ja Kärkölässä ei ole pysyvästi henkilökuntaa, vaan niissä on ollut mahdollisuus vastaanottaa asiakkaita erikseen sovittaessa.

Heinolan toimipaikasta esitetään luovuttavaksi. Toimipaikassa työskentelee kolme kihlakunnanulosottomiestä ja kolme toimistovirkailijaa. Heinolan ja sen toimialueeseen kuuluvien Hartolan ja Sysmän väestömäärä on vähenevä. Heinolan ja Lahden välinen matka on noin 37 km ja julkiset liikenneyhteydet ovat erinomaiset. Alueen asukkaiden luonnollinen asioimissuunta on Lahti. Nykyinen kuuden viranhaltijan toimipaikka on toiminnallisesti epätarkoituksen mukainen ja haavoittuva eikä lisäresursointiin ole alueen velallismäärien vuoksi tarvetta. Toimialueen asiakaspalvelusta pystytään huolehtimaan asianmukaisesti Lahdesta käsin.

Myös Orimattilan, Asikkalan ja Kärkölän toimipaikoista esitetään luovuttavaksi.

Toiminnallisten perusteiden lisäksi esitystä puoltaa oikeusministeriön kirjeen mukaan voimakkaasti myös se, että Lahden päätoimipaikassa on varattu työskentelytilat viraston koko henkilöstölle. Nykyisessä toimipaikkarakenteessa toimitilakustannukset ovat henkilöstömäärään nähden ylimitoitettut.

Esitetyt muutokset koskisivat kaikkiaan kahdeksaa viranhaltijaa, joille varattaisiin tilaisuus siirtyä työskentelemään Lahden toimipaikassa.

Päijät-Hämeen ulosottovirasto toimisi jatkossa Lahden päätoimipaikassa.

Kunnanjohtajan ehdotus Hartolan kunnanhallitus ei hyväksy oikeusministeriön esitystä asetukseksi ulosottovirastojen toimipaikoista.

Tällä vuosituhannella ovat viimeisetkin valtion tai sen laitosten työpaikat ja palvelut siirtyneet ensiksi Heinolaan ja nyt viimeisessä vaiheessa 70-120 kilometrin päähän Lahteen.

Hartolan kunnan antamissa lausunnoissa olemme aina korostaneet sitä, että palveluiden on oltava saatavilla kohtuullisen matkan päässä ihmisistä. Ymmärrämme eri yksiköiden hallinnon keskittämisen ministeriön kustannusten vähentämiseksi, mutta kansantaloudellisesti on huomattavasti edullisempää, että viranhaltijat tulevat kansalaisten luo kuin että kansalaiset joutuvat uhraamaan koko työpäivän matkakustannusten lisäksi asioimiseen maakuntakeskuksessa.

Valtion ylläpitämien toimipisteiden siirtyminen suuriin asutuskeskuksiin merkitsee aina myös paikallisten lähipalveluiden kuihtumista. Asiointimatalla tulee hoidetuksi myös ostoksia, mistä syystä lähes kaikki erikoiskaupan palvelut on Hartolassa jo lopetettu kannattamattomina.

Tiedämme, että yhden pienen kunnan lausunnolla emme voi tämän hetken keskittämistrendiä muuttaa. Haluamme kuitenkin tuoda oikeusministeriön tietoon, että kiihtyvä keskittäminen tekee vähitellen mahdottomaksi maaseudulla asumisen ja myös avoimen sektorin työpaikkojen säilymisen täällä.

Päätös

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin.

Kuntalaissa säädetyllä tavalla 22.5.2012 yleisesti nähtäväksi asetetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Hartolassa 22.5.2012

Pöytäkirjanpitäjä

Merja Olenius